

Slavery and Mitzvos that Seem Immoral

רש"י על דברים כ"א:י"א

(ב) ולקחת לך לאשה. לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע שאם אין הקדוש ברוך הוא מתירה, ישאנה באסור. אבל אם נשאה, סופו להיות שונאה, שנאמר אחריו (פסוק טו) כי תהיין לאיש וגו' וסופו להוליד ממנה בן סורר ומורה, לכך נסמכו פרשיות הללו:

ספר העיקרים מאמר ג', פרק ט"ו

"מלבד מה שיש בהריגת הבעלי חיים אכזריות חמה, ושטף אף, ולימוד תכונה רעה אל האדם לשפוך דם חיים, עוד יוליד אכילת בשר קצת הבעלי חיים עובי ועכירות ואטימות בנפש...
ובעבור זה, אף על פי שבשר קצת הבעלי חיים מזון טוב ונאות אל האדם, רצה השם להסיר ממנו הטוב המועט הזה שיש באכילת הבשר, בעבור הרע וההיזק המרובה שאפשר שימשך מזה אליו. ולזה אסר אכילת הבעלי חיים לאדם...
אבל עיקר החטא היה לפי שלא חשב (קין) היתרון שיש לאדם על הבעלי חיים לכלום, וחשב גם כן היותו אסור בהריגת הבעלי חיים אחר היותו שווה אליהם לפי דעתו, כי קמות זה כן מות זה, וחשב שעיקר תכליתו היה לאכול ולשתות אחר היותו ניזון מן הצמחים כבעלי חיים...
והיה ראוי לפי זה שיתיר להם כל הבעלי חיים ולא ישים לאחד מהם יתרון על האחר, ולזה התירם כולם כדי לעקור הדעת הקודם ולמחות זכרו מן העולם...
וכשנתנה תורה לישראל, שכבר נמחה זה הדעת מן העולם, אסר להם קצת הבעלי חיים המולידים עובי ועכירות בנפש. ואפילו מה שהתיר להם, לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע, כמו שהתיר להם יפת תואר על זה הדרך.
הנה גילו בפירושו, שאכילת הבשר לא הותר אלא על צד ההכרח, ועל כן נאסר בתחילת היצירה עם היותו מזון טוב, לסיבה שזכרנו בתחילת הפרק. כמו שהיין, אף על פי שהוא מזון טוב ומותר לאדם, יקרא הכתוב את הנזיר הפורש ממנו קדוש."

חידושי הרשב"א מסכת חולין דף יא עמוד ב

וכ"ת ר' מאיר לא אכיל בשרא, וא"ת והיאך אפשר לומר כן והא כתיב בכל אות נפשך תאכל בשר, וי"ל דדלמא לא התירה תורה אלא בשר תאוה ולא דברה תורה אלא כנגד יצה"ר ומוטב שיאכלו בשר תמותות שחוטות ולא שיאכלו בשר תמותות נבלות כמו שהתירה תורה יפת תואר כנגד יצר הרע מן הטעם הזה כמו שאמרו בקידושין (כ"א ב').

מורה נבוכים, חלק ג' ל"ב

והיה המנהג המפורסם בעולם כולו שהיו אז רגילים בו והעבודה הכוללת אשר גדלו עליה - להקריב מיני בעלי חיים בהיכלות ההם אשר היו מעמידים בהם הצלמים ולהשתחוות להם ולקטר לפנייהם והעבודים והפרושים היו אז האנשים הנתונים לעבודת ההיכלות ההם העשויים לכוכבים (כמו שבארנו) - לא גזרה חכמתו ית' ותחבולתו המבוארת בכל בריאותו שיצונו להניח מיני העבודות ההם כולם ולעזבם ולבטלם כי אז היה זה מה שלא יעלה בלב לקבלו כפי טבע האדם שהוא נוטה תמיד למורגל; והיה דומה אז כאילו יבוא נביא בזמננו זה שיקרא לעבודת האלוה ויאמר האלוה צוה אתכם שלא תתפללו אליו ולא תצומו ולא תבקשו תשועות בעת צרה אבל תהיה עבודתכם מחשבה מבלתי מעשה: ומפני זה השאיר ית' מיני העבודות ההם והעתיקם מהיותם לנבראים ולענינים דמיוניים שאין אמיתות להם - לשמו ית' וצונו לעשותם לו ית'. וצונו לבנות היכל לו "ועשו לי מקדש" ושיהיה המזבח לשמו "מזבח אדמה תעשה לי" ושיהיה הקרבן לו "אדם כי יקריב מכם קרבן ליי" ושישתחו לו ושיקטירוהו לפניו. והזהיר מעשות דבר מאלו המעשים לזולתו "זובח לאלוקים יחרם וגו'" "כי לא תשתחוה לאל אחר."

Guide for the Perplexed, Part 3 32:2

But the custom which was in those days general among all men, and the general mode of worship in which the Israelites were brought up, consisted in sacrificing animals in those temples which contained certain images, to bow down to those images, and to bum incense before them; religious and ascetic persons were in those days the persons that were devoted to the service in the temples erected to the stars, as has been explained by us. It was in accordance with the wisdom and plan of God, as displayed in the whole Creation, that He did not command us to give up and to discontinue all these manners of service; for to obey such a commandment it would have been contrary to the nature of man, who generally cleaves to that to which he is used; it would in those days have made the same impression as a prophet would make at present if he called us to the service of God and told us in His name, that we should not pray to Him, not fast, not seek His help in time of trouble; that we should serve Him in thought, and not by any

action. For this reason God allowed these kinds of service to continue; He transferred to His service that which had formerly served as a worship of created beings, and of things imaginary and unreal, and commanded us to serve Him in the same manner; viz., to build unto Him a temple; comp. "And they shall make unto me a sanctuary" (Exod. 25:8); to have the altar erected to His name; comp. "An altar of earth thou shalt make unto me" (ibid. 20:21); to offer the sacrifices to Him; comp. "If any man of you bring an offering unto the Lord" (Lev. 1:2), to bow down to Him and to burn incense before Him. He has forbidden to do any of these things to any other being; comp. "He who sacrificeth unto any God, save the Lord only, he shall be utterly destroyed" (Exod. 22:19); "For thou shalt bow down to no other God" (ibid. 34:14).

דברים פרשת כי תבוא פרק כז

(כו) אָרוּר אֲשֶׁר לֹא יִקִּים אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת לַעֲשׂוֹת אוֹתָם וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן:

רמב"ן דברים פרשת כי תבוא פרק כז

1. כאן כלל את כל התורה כולה, וקבלוה עליהם באלה ובשבועה, לשון רש"י.
2. ולפי דעתי, כי הקבלה הזאת, שיודה במצות בלבו ויהיו בעיניו אמת ויאמינו שהעושה אותן יהיה לו שכר וטובה והעובר עליהן יענש, ואם יכפור באחת מהן או תהיה בעיניו בטלה לעולם הנה הוא ארוּר. אבל אם עבר על אחת מהן, כגון שאכל החזיר והשקץ לתאווה או שלא עשה סוכה ולולב לעצלה, איננו בחרם הזה, כי לא אמר הכתוב אשר לא יעשה את דברי התורה הזאת, אלא אמר אשר לא יקים את דברי התורה הזאת לעשות,

דרשות הר"ן הדרוש האחד עשר

הנה אם כן כל מה שצריך שיאמן בו הנביא, הוא לסמוך בו על מה שסמכנו על משה רבינו ע"ה. והוא במה שיגיד ממה שיתחדש לעתיד, שנעשה על פיו איזו מצוה כמו שעשינו על פי משה, שמצות פסח לדורות, כבר נכפלה ממתן תורה ואילך. הנה אם כן באמרו (דברים יח טו) מקרבך מאחיק כמוני, נרמז שנסמוך עליו ונאמין בו על פי אותן הדברים שסמכנו על משה רבינו ע"ה בראשונה, כמו שאמר ויאמן העם.

אבל יש כאן שאלה, שלאחר קריעת ים סוף מצינו כתוב (שמות יד לא) ויאמינו בה' ובמשה עבדו, ואם כן נראה שקודם זה לא היתה אמונתם שלמה עליהם.

ויש לומר בזה, שתיכף שעשה משה האותות, האמינו בו אמונה גמורה, כמו שאמר ויאמן העם. כי לא האמינו בו יותר בקריעת ים סוף, ממה שהאמינו בו בכל האותות שעשה במצרים, שכולם היו יוצאים מטבעו של עולם ומנהגו.

אבל הדבר הזה מבאר הרבה ספיקות גדולות ונופלות בענין יציאת מצרים. והוא, שמתחילה כשעשה האותות, האמינו בו אמונה שלמה, אבל לאחר מכן, ראו בעיניהם דברים של תימה, שצריכין להתבאר. ראשונה, שאחר אשר פקד ה' את בני ישראל, ורצה להצילם מיד מצרים, ולהנחילם את הארץ, וצוה למשה שיאמר אל זקני ישראל כמו שאמר (שמות ג טז - יז) לך ואספת את זקני ישראל ואמרת אליהם וגו' פקוד פקדתי אתכם וגו' ואומר אעלה אתכם מעני מצרים וגו' אל ארץ זבת חלב ודבש וגו', מאי טעמא לגנוב דעתו של פרעה כלל, שיאמרו לו (שם יח) אלהי העברים נקרא עלינו ועתה נלכה נא דרך שלשת ימים, והנה זה דרך העבדים שאין ידם תקיפה, שרוצים לברוח, ומתנכלים על אדוניהם לברוח, ולמה משה ואהרן שהיו שלוחי ה', לא יאמרו אל פרעה ביד רמה, שהגיע קיצם של ישראל ליגאל, ושלא ישתעבד בהם עוד, היד ה' תקצר מהכניע לבו של פרעה להודות הדבר גם כי יאמרו אליו בפירושו, הלא אם לא יספיקו בזה עשר מכות, יוסיף עוד עליהם כהנה. וזה באמת ענין, שראוי שיספקו ממנו ישראל בשלמותו של משה, ואף על פי שהאמינו בו במשה בתחילה על פי האותות כמו שאמר ויאמן העם, שהיה להם לספק אם הוא שליח השם יתברך כמו שאמרנו, למה ירא מהגיד לפרעה הדבר כמו שהוא. וזה באמת ענין סתום צריך להתבאר.

ואפילו אם נדחוק בזה, ונאמר שעשה כן כדי להראות קושי ערפו של פרעה, שגם בדבר הקל ימאן לשמוע בדבר השם יתברך, עדין נשאר לנו מקום ספק גדול, באמרו (שמות יא ב) דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו וגו' כלי כסף וכלי זהב. וזה באמת יראה ענין זר או תמוה מאד, שאף על פי שאנשי מצרים היו חייבים להם שכרן שנשתעבדו בהם כמו שאמרו בסנהדרין (צא א), לא היו ראויים לבא עליהם בעקבה ובדרכים של אנשי רמיה. שאפילו לא היתה ידם תקיפה עליהם, לא היה ראוי לעשות כן, וכל שכן אחר שיד ה' יתברך תקיפה וחזקה עליהם, למה הוצרכו לעשות כן, כי אם לומר תנו לנו שכרינו שנשתעבדתם בנו כך וכך ממון. והרי אמרו חכמינו ז"ל (ב"ק כז ב) אל תיכנס לחצר חב"ק ליטול את שלך שלא ברשות שלא תראה עליו כנגב, אלא שבור את שיניו ואמור לו שלי אני נוטל. וכל אלו הדברים מתמיהין בעצמם, וראוי שיפול ספק מצידן לישראל בנבואתו של משה.

אבל היתר אלו שני הקשרים, הוא דבר אחד, שמדרכי השם יתברך הוא להביא עצות מרחוק להפיל (שונאתו) [שונאיו] בדינו ולקחת נקמתו מהם, כמו שאמר הנביא (ישעיה כה א - ב) ה' אלהי אתה ארוממך אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אומן כי שמת מעיר לגל וגו', וה' יתברך כיוון ורצה לדון כל המצריים בדבר אשר זדו על ישראל, כמאמר יתרו (שמות יח יא) עתה ידעתי כי גדול ה' וגו' כי

בדבר אשר זדו עליהם, ורצה להביאם בענין שהם בבחירתם יכנסו במים וימותו שמה. ואילו הודיע משה לפרעה הענין בתחילה, שהגיע קיצם להגאל, אין ספק שהיה מסכים בכך מתוקף המצוה, ולא היה רודף אחריהם עוד, כי למה ירדפם אחרי שבעודם ברשותו פטרם ושלחם מאתו, [לפיכך] לא רצה השם יתברך שיאמר משה לפרעה הענין כאשר הוא, אבל שיאמר שהם הולכים דרך שלשת ימים לזבוח, שכאשר יגידו לו אחר כך כי ברח העם, יחשוב פרעה מה שחשב, וכן היה ראוי אליו לחשוב שכל מה שעשה משה רבינו עליו השלום לא בא מאת השם יתברך, אבל נעשה בעקבה וברמיה, כי לולא כן, למה יגנוב לבבו לאמר שאינם הולכים רק לזבוח.

ולזאת הסיבה עצמה צוה וישאלו איש מאת רעהו, שעם היות שממונם היה מותר להם, ויכולין לקחתו, צוה שיבאו בעקבה, שאף על פי שיהיה זה לישראל דבר זר, וזה אמרו (שמות י"א ב) דבר נא באזני העם, ואין נא אלא לשון בקשה (סנהדרין פ"ט ב), והוא כאומר ידעתי שהם אנשי חיל שלא יחפצו במרמות ותוך, עם כל זה תחלה פניהם בשמי שיעשו ככה, ולא ישאלו למה. וכאשר הוגד למלך מצרים ולעמו שישראל בורחים, אין ספק שחשדום באנשי דמים ומרמה, שאם לא כן למה יתנכלו אליהם בדברים האלה, וכל זה הניעם בלי ספק לרדפם. שאילו אמר משה תחילה שישלחם ולא ירדפם עוד, ושיתנו להם שכרם גם כן, אין ספק שאחרי היות כן, לא היו זזים ממקומם.

וכונת כל אלו הדברים, היתה נעלמת מישראל, ואולי גם ממושה. ולסיבת כל זה היה ראוי שיספקו ישראל בשליחותו של משה, אף על פי שהאמינו בו בתחילה. והוא שרמז ואמר (שמות י"ד לא) וירא ישראל את היד הגדולה וגו', כלומר אז הכירו שכל מה שהיו מופלאים ממנו תחילה ומסתפקים בו, לא היה, רק לסבב שמצריים עצמם יכנסו בים.

ולזאת הסיבה בעצמה הוא שכתוב בקריעת ים סוף (שם כא) ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וגו', ואין ספק כי הרוח הזה לא היה מספיק לקרוע את הים, אבל רצה השם יתברך להטעות פרעה, שיחשוב שהפעל ההוא היה טבעי לא נס, שאולוי היה חושב כן, לא היה רודף אחריהם. ואין להפליא, איך היה מדרכי ה' יתברך להטעותו בזה, שהוא הטעהו ביותר מזה, **כשצוה שיתנו ישראל לפני פי החירות (שם ב), כדי שיאמרו יראתם תבעה עלבונם כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מכילתא על הכתוב שם). והנה הותרו בזה ספיקות רבות, שראוי לכל משכיל שיספקו.**

והעולה מכל מה שכתבנו, הוא שמתחילה האמינו ישראל במשה על פי האותות, ואם כן כבר ידענו הדרך אשר ראוי שיאמן בו הנביא. ולזה הספיק אליו באמרו (דברים יח טו) נביא מקרבך מאחיד כמוני, כלומר שנתאמת נבואתו כאשר נתאמתה נבואתי. ומה שכתב בקריעת ים סוף (שמות י"ד לא) ויאמינו בה' ובמשה עבדו, הוא מה שהותרו מהם הספקות, ונתבררו להם המבוכות שנפלו באמצע, **כי דרכי ה' נשגבים מאד, אשר אם יאמר החכם לדעת, לא יוכל למצוא. והנה אנו רואים בגאולה זו של מצרים, שבאותה עת בעצמו שהיתה הגאולה ובה היו רואים עצמם נגאלים, ועם כל זה היו רואים פעלים ומעשים שהם סיבת גאולתם, ואף על פי כן היו נלאים לעמוד על סיבתם עד שגילה ה' יתברך ענינם. כל שכן אנחנו, שראוי שנהיה סכלים יותר בגאולה עתידה. מפני זה כתב הרמב"ם ז"ל (פי"ב ממלכים ה"ב) שלא יודעו הדברים ההם איך יהיו עד שיהיו.**

R. Aharon Lichtenstein:

What I received from all my mentors, at home or in yeshiva, was the key to confronting life, particularly modern life, in all its complexity: the recognition that it was not so necessary to have all the answers as to learn to live with the questions.¹

R. Twersky:

“We know of their wisdom. There is much in the words of *Chazal* that we are privileged to understand and appreciate. But at times we encounter "*chukim*" in the words of *Chazal*. We do not understand the what or why of certain *ma'amarei Chazal*. At such times, we are called upon to surrender and believe. Our acceptance for all *halachos* and *hashkafos haTorah* must be unconditional.”²

רמב"ם הלכות מעילה פרק ח הלכה ח

והחוקים הן המצוות שאין טעמן ידוע, אמרו חכמים חוקים חקתי לך ואין לך רשות להרהר בהן, ויצרו של אדם נוקפו בהן ואומות העולם משיבין עליהן כגון איסור בשר חזיר ובשר בחלב ועגלה ערופה ופרה אדומה ושעיר המשתלח, וכמה היה דוד המלך מצטער מן המינים ומן העכו"ם שהיו משיבין על החקים, וכל זמן שהיו רודפין אותו בתשובות השקר שעורכין לפי קוצר דעת האדם

¹ “The Source of Faith Is Faith Itself,” *The Jewish Action Reader*-Vol. 1, Union of Orthodox Jewish Congregations of America, New York 1996.

² https://www.torahweb.org/torah/2005/parsha/rtwe_korach.html

היה מוסיף דביקות בתורה, שנאמר טפלו עלי שקר זדים אני בכל לב אצור פקודיך, ונאמר שם בענין כל מצותיך אמונה שקר רדפוני עזרני

אגרות הראי"ה - אגרת צ

מושג ההתפתחות, שרגיל העם ליחש, הוא מאורע של פנים חדשות, המביא קלות ראש. ומה שאנכי אומר, שהידיעה העליונה, הסוקרת כל המעשים מראש ועד סוף, היא טובבת את כל התולדות כולם, היא אמתת קבלת עול מלכות שמים, שהוכנו מראש כל הסיבות שיסבבו ההבנות וההרגשות לבא לידי החלטות בכל דור ודור כראוי וכנכון. על כן אי-אפשר לאמתתה של תורה להתגלות כי אם בהיות עם ד' כולו בארצו, מבונה בכל תיקוניו הרוחניים והחומריים גם יחד, שאז תשוב תורה שבע"פ לאיתנה, לפי הכרת בית דין הגדול, היושב במקום אשר יבחר ד', על כל דבר אשר יפלא למשפט, ואז אנו בטוחים שכל תולדה חדשה תהיה מוכתרת בכל עז ובכל קודש, כי קודש ישראל לד'. **ואם תפול שאלה על איזה משפט שבתורה, שלפי מושגי המוסר יהיה נראה שצריך להיות מובן באופן אחר, אז אם באמת על פי בית דין הגדול יוחלט שזה המשפט לא נאמר כי אם באותם התנאים שכבר אינם, ודאי ימצא על זה מקור בתורה, והסכמת המאורעות עם כח בית דין ודרישת המקרא יחד אינם דברים שמזדמנים במקרה, כי אם הם אותיות מחכימות מאורה של תורה ואמתת תורה שבע"פ, שאנו חייבים לשמע לשופט אשר יהיה בימים ההם, ואין כאן "התפתחות" של גריעותא.**

The idea of development, as most people understand it, is of change, [and this idea] leads to irreverence. What I say is that the [divine] lofty knowledge which scrutinizes everything, from the beginning to the end of time, encompasses the entire Torah. This belief is the true acceptance of God's absolute sovereignty, that all the causes which form and influence understanding, and the feelings leading to decisions in every generation, were prepared from the beginning, in the proper and correct way. Therefore, the truth of the Torah can be revealed only when the entire nation of God is in its land, perfected in all its spiritual and physical manners. Then the oral law will regain its essential condition, according to the understanding of the Great Court [Sanhedrin] that will sit in the place of the Lord's choice, to deal with matters too difficult for lower courts to judge. At that time, we may be certain that any new interpretation will be crowned with all might and holiness, because Israel is holy to the Lord. **And if a question arises about some law of the Torah, which ethical notions indicate should be understood in a different way, then truly, if the Great Court decides that this law pertains only to conditions which no longer exist, a source in the Torah will certainly be found for it.** The conjunction of events with the power of the courts and interpretation of the Torah is not a coincidence. They are rather signs of the light of the Torah and the truth of the Torah's oral law, for we are obligated to accept [the rulings] of the judge that will be in those days, and this is not a deleterious "development."³

אגרות הראי"ה - אגרת צא

ותוכן הדבר שיש משקל מיוחד לכל רעיון ומחשבה לזמן לידתו ופעולתו, באין שום מקרה והזדמנות בלתי-מכוונת כלל.... וכשתשכיל בזה תבין, שיש ערך נשגב למה שמתגלה וכן למה שמסתתר, ודרכי ההסתרה הם רבים וגדולים מפליאות נתיבות חכמה העליונה של אדון כל המעשים פלא יועץ ב"ה.

The crux of the matter is that there is a special significance attached to the timing and effect of every idea. Nothing is haphazard.... When you understand this you will know that there is sublime value in what is revealed and what is hidden. The manners of concealing are many and great, of the wonders of the paths of the Divine wisdom of the Master of all actions, blessed be He.

אגרות הראי"ה - אגרת צא

והנה כנסת ישראל היתה צריכה להתעמל הרבה עם כל עובדי עבודה זרה, להבינם שעם גדול הבריאה אין עם כל זאת האדם מבווה עד שלא יהיה ערך להנהגתו המוסרית, כי אם היצירה המוסרית של האדם היא חשובה מאד יותר מהברואים היותר גדולים בכמותם לאין ערך. אבל לא בנקל עלה הדבר להטביע במקצת חותם ידיעה זו עם השמירה של ההכרה הפנימית של כבוד ד', שהוא גם כן בעיקר היסוד היותר הגדול להשתלמות האנושית, וכל היצירה הכללית בהוה

³ Translation taken from *Rav A.Y. Kook: Selected Letters* by R. Tzvi Feldman (Ma'aleh Adumim, 1986) pp. 3-10.

ובנצח, בחיי חומר וחיי רוח. וכל זה העמל היה נדרש, איך להתאים בלב הקטן של האדם את המחזה של גדולת היצירה ושפלות האדם עם חזיון הכרת יד ד' הגדולה, ואיך שהוא נעלה ומרומם מכל הערכים ההסכמיים של כל נוצר, מה היה אם היה אז ידוע גם כן מכל המון העולמות המעשיים שבציורי המדעים כעת, אז היה כדק נחשב, ומוסרו כאין, ולא היה אפשר להקים בקרב רוח חיים של גדולה ותפארת כלל. רק עכשיו, אחרי שגם עם הציור שהיה גדול אז לעיניו כבר נלחם ויוכל, שוב אין מבעתים אותו בשום גדולה כמותית לפי האמת. אבל כל אלה צריכים זמנים והכנות, והציורים הסיפוריים, בין הנמשכים מכח הסקירה על הבריאה מדרך המושכל, בין הבאים מהתגלות יד ד' על ידי נביאיו, צריכים תמיד להיות נושאים עמהם את הכח המאדיר את החיים ואת ההצלחה לאמתתה, ולא להביא לאדם ציד של ידיעות קטועות להשתעשע בהן בשחוק ילדות.

Kenesset Yisrael had to fight strongly against the idol worshippers in order to teach them that despite the greatness of creation, the moral essence of man is much more important than even the greatest creation, beyond measure; a man is not worthless until his moral behavior is valueless. It was not simple to inculcate this matter along with guarding the inner recognition of God's honor, which is also essentially the greatest foundation of human perfection and the creation in general in the present and for eternity, in both material and spiritual life. This labor was necessary in order to implant in the small heart of man the vision of the greatness of creation and the lowliness of man along with the vision of recognition of God's great hand, and how he is elevated and loftier than all agreed upon values of any creation. **If it was then known about the many worlds described by modern science, man would have considered himself nothing, and his morality would have evaporated; it would have been impossible to raise within him the living spirit of greatness and glory. Only now, after the internalization of man's greatness has struggled and won, man will not reject it even upon encountering any other qualitative and true greatness.** All of these require the proper time and preparation, and the images received – whether gleaned from studying creation with our reason or through revelation of God's hand to His prophets – must always carry with them the power that truly strengthens life and success, and not bring man to bits of knowledge to “play with” as children play.⁴

R. Soloveitchik:

Alas, not always does creative man respond readily to the divine normative summons which forms the very core of his new existential status as a confronted being. All too often, the motivating force in creative man is not the divine mandate entrusted to him and which must be implemented in full at both levels, the cognitive and the normative, but a demonic urge for power. By fulfilling an incomplete task, modern creative man falls back to a non-confronted, natural existence to which normative pressure is alien. The reason for the failure of confronted man to play his role fully lies in the fact that, while the cognitive gesture gives man mastery and a sense of success, the normative gesture requires of man surrender. At this juncture, man of today commits the error which his ancestor, Adam of old, committed by lending an attentive ear to the demonic whisper "Ye shall be as God, knowing good and evil."⁵

⁴ This translation is taken from *Rav A.Y. Kook: Selected Letters*, translated by Tzvi Feldman (Ma'aleh Adumim, 1986).

⁵ "Confrontation," *Tradition: A Journal of Orthodox Thought*, 1964 volume 6, #2.

R. Twersky:

Modern man, buoyed by the explosion of scientific knowledge and the previously unimaginable advances of scientific technology, wants to know, but does not want to believe. Man's understanding is the measure of everything. *Mishpatim* (intuitive *mitzvot*) sit well with us; *chukim* (unintuitive *mitzvot*) are grating. We are too often unwilling to surrender and acknowledge our limitations. In truth, we are limited not only vis-a-vis *Hakadosh Baruch Hu*, but also *l'havdil* with regard to our *chachamei hamasorah*. We know of their wisdom. There is much in the words of *Chazal* that we are privileged to understand and appreciate. But at times we encounter "*chukim*" in the words of *Chazal*. We do not understand the what or why of certain *ma'amarei Chazal*. At such times, we are called upon to surrender and believe. Our acceptance for all *halachos* and *hashkafos haTorah* must be unconditional.

In our times, we also witness the profound and tragic truth of an insight provided by the Rov *zt"l*. The Rov explains that without the absolute, unconditional acceptance of and submission to *chukim*, our commitment to *mishpatim* will also erode. In his day, the Rov cited the prohibition against murder. This is the ultimate *mishpat*. And yet if our acceptance of *lo tirtsach* is rooted only in our intuitive moral sense and not in unconditional surrender to *ratzon Hashem*, ultimately even *lo tirtsach* is rationalized away as our exigencies and predilections dictate. The Rov decried how euthanasia and abortion, acts of murder, are construed as acts of compassion.

In our own day the nightmare of a society which "accepts" *mishpatim* but does not surrender to *chukim* has grown even darker. We are witness to shameless attempts to legitimize homosexuality - which the Torah brands an abomination (Vayikra 18:22) - within Orthodox Judaism.

As evidenced by these examples, the reciprocity of faith and knowledge is more vital than was hitherto described. They simply cannot exist without each other. Authentic faith requires a foundation of knowledge, but knowledge also requires the support of faith and the act of intellectual surrender inherent within faith. Otherwise knowledge is susceptible to being relativized and rationalized away.⁶

R. Soloveitchik:

"The special importance that Halakhah bestows upon reason is so salient that it symbolizes the entire character of the halakhic approach. Intellect is the final arbiter in all matters of law and judgment."⁷

⁶ https://www.torahweb.org/torah/2005/parsha/rtwe_korach.html

⁷ *And From There You Shall Seek* (p. 107).